Székesfehérvár, 1908. XV. évfolyam, 89. szám. Szombat, julius 25.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Uj végrehajtási törvény.

(B.) A liberalizmusnak a szabadság örve alatt az emberi féktelenségeket is szabadjára növesztő napja leáldozott. A sok sopánkodás, sanyaru sóhajtozás nem fogja ismét földeriteni. A magyar földből, amely végre is nem neki való talaj, kipusztult, mintha hire sem lett volna. Néhány évtizednyi erős, garázda uralom után, mint a nemzet életrendjét felforgató nagy nemzeti katasztrófára emlékezünk rá vissza.

A magyar liberalizmus történetét sötét szinekben fogja feljegyezni a krónikás. A 30—40 évet, amely alatt beszáguldotta a magyar közvéleményt nagy nemzeti értékek letiprása, sötét nyomok jelzik. Féktelen, zsarnok elemeket szabaditott rá az élet versenyének megbővült területén vivott ütközetekre meg nem érett, elő nem készitett nagy nemzettestre, a népre. Nemcsak a gazdasági katasztrophák, az élet, a megélhetés devalvációi jártak vele, a nemzet közegyetemének nyugalma, a közélet javainak mérlege billent meg. A féktelen liberalizmus adott lökést a társadalmi forongásra is, amelynek beláthatatlan időkbe nyulnak sok rosszat sejtető következményei. A hazug illuzio, amelybe a liberalizmus ringatta a nemzetet, szétfoszlott. A Tultengő humánus érzés, s a benne való naiv hit lépre csalta a nemzetet. Szép álomba ringatott bennünket, amelyből keserű tapasztalatra ébredtünk. Nem vált be a hozzá füzött remények arányában, amit a mi nagyjaink naiv hitükben a mi nyakunkra hoztak. Töménytelen nemzeti kár, helyrepótolhatatlan veszteség, a nemzet testébe, szellemi s anyagi életébe vágott áthidalhatlan örvény jelzi garázda uralmát.

A liberalizmus lejárta magát. A tisztitó fergeteg, amely a nemzet szellemén végig vonult, gyökerestől kitépte a magyar földből. Most, hogy leráztuk magunkról, felujjong az ország. Fellélekzenek azok, akik a tágra nyitott szabadságban is csak nyomást, visszaszoritást éreztek. Az olyan szabadságból, amely féktelen tülekedést, győzkődést fejt ki a különböző erejü s képességü néprétegek közt, a tett szolgálatok arányát, az igazságot nem tekintve, amely rászabaditotta az erős, az idegen kiszipolyozó uralmát a gyengére, nem kérünk. Az olyan szabadságra, mely ultra liberális felfogásban szabad tért engedett egy tisztességtelen, a közszellemet, közérzést elkábitó sajtó kalózkodásainak, szabadjára ereszti a vallásos, erkölcsös élet korrumpcióját, nem áhitunk. A szabadságot mi azért szeretjük, mert tért ad a jóirányok érvényesüléséhez. Abból a szabadságból, mely a nemzet romlásán száguld tova megfékezhetetlenül, mi nem kérünk. A fékeveszett liberálizmus bukásán nem sopánkodunk. Uj, életrevalóbb, igazabb életrend gyökeresedik bele ebbe a magyar földbe.

Az uj szellem immár alkotásokkal lépett fel, hogy biztositsa uralmát. A liberalizmus többségét kibuktató uj parlament az ország, a nép jólétére többet tett néhány év alatt, mint a liberalizmus hosszu évtizedes nagyképüsködő uralma. A szociális értékü intézmények egész sora jelzi, hogy a hivatalos, fungáló Magyarország a nagy nemzettestbe, a népbe akarja beleépiteni jövőjét.

Eléggé meg nem becsülhető szociális értékü alkotás az uj végrehajtási törvény. A könnyelmü hitelezésbe beugratott szegény népet kiveszi a pénzemberek kezei közül. Mikor már ugyis hatalmába keritette a nyomor, a pénzember a maga javának védelmében az adósságba kergetett szegény ember nyomoruságának legmélyére merithetett a régi végrehajtási törvény utján.

Ez után nem ütik meg minden szirére szóra a dobot az eladósodott szegény ember feldult portáján. A gyülölt végrehajtó mind ritkábban jelentkezik a tercian, hol a nyomoruságtól küzködő szegény ember megfesziti erejét, hogy ujra lábra kaphasson. Az uj végrehajtási törvény előirja, hogy nem foglalhatók le a háznépének a háztartáshoz szükséges eszközei, a kisipáro-

Bucsu Veneziától.

— A *Fejérmegyei Napló* eredeti tárcája. —

Radegund, júl. 21.

Ugy kell annak lenni.

Mindenféle jó dolognak vége szokott lenni.

Vége szakadt a veneziai nyaralásnak is.

Két héten keresztül csodálatos módon erőt vett magán a talián klima: barátságos mosolygással, jöttevő hüvösséggel, édes enyhülést szerzett számunkra. Tengerének sós hullámai büvös erővel altatgatták, csititgatták az egész esztendő egybegyült keserüségeit.

Hálás vagyok mindezért. De mindamellett nem tudom szó nélkül hagyni a gonosz természetü dsinek kaján játékát, akik az utolsó hét édességébe, örömei közé, ürmöt csepegtettek. A gonoszok! Tetszik tudni — egész őszinteséggel szólva — a talián étel mégse magyar gyomornak való. Első napokban el voltunk ragadtatva tőle. A paprikás csirke, a dagadó káposztával, az illatos sertéskaraj s több efféle jóság, ha gyakran ismétlődik, közönségessé, sőt unalmassá válhatik. Azért is, mikor a talián kosztba először belekóstoltunk, minden izlett. Sőt volt olyan magyarunk is, aki a talián levesért (meleg viz, beleszalasztva egy marék kavarék zöldség), sőt, hogy szómmal ne vétsek, még a talián főzelékért (száraz főzelék, sós meleg vizzel leöntve) is tudott lelkesedni. Ezeket az én gyomrom nem vette be. De megettem eleinte a makaronit, a halat, a rákot, a szárnyast, a filét s a német-talián módon készült rostélyost is. De csak eleinte. Később — minden valószinüség szerint a dsinek ármányai folytán — valóságos borzalmi láz vett rajtam erőt, mikor az evésre gondoltam. Lehet, hogy sokat segitett itt az a külső láz, amely a hátam fölégéséből származott, de denique szenvedtem, mint egy galyarab.

De nemcsak én szenvedtem hasonló körülmények között. Több-kevesebb nyomoruisággal átesett ezen minden magyar honfitársunk. A legjobb és legkeresettebb vendéglőben étkeztünk: a pilseni sörcsarnokban, mégis nap-nap után láttam elkeseredetten busuló magyarokat. Ha figyeltem a szavaikat — az ujságiró kitört ilyenkor belőlem — hallottam, mint csépelik a talián konyhát s végül mint vágják oda:

— Hej! ha én hazakerülök, de nem! megirom már előre az anyjukomnak, hogy paprikás csirke legyen az asztalon.

— De nokedlival, ugy-e? — estem a szavába a másik asztaltól.

— Igen-igen, nokedlival, vidámult fel a lekintetük, aztán melegen megráztuk egymás kezét a rokon érzelmek zálogául és egy hétre való erős barátságot kötöttünk.

(Szóról-szóra így történt.)

De nem akarom olvasóimat ezekkel a nekünk félig kellemetlen, félig mulatságos dolgokkal untatni, inkább egy derültebb képet tárok eléjük, amelyet mi így neveztünk: „csillag a sötét éjszakában", „a remény sziklája a tajtékzó hullámok árjában."

Mi volt ez?

Egy nagyszerü magyaros vacsora.

Mikor társaságunk hölgytagjai látták, hogy valamenyien lehervadunk, egy kellemes ujsággal örvendeztettek meg bennünket, hogy t. i. paprikást fognak készíteni számunkra. Pompás! — kiáltoztuk s éljeneltük az Istén áldd meg a magyart jó kedvvel, bőséggel, meg hogy Kossuth Lajos azt izente. A hely meg volt a lakomához. Társaságunk több tagja a Riva degli Schiavoniban (a rabszolgák partján) lakik madame Savoye-nál. Bemutatom. Nagyon érdekes asszonyság. Mi már tavalyról ismertük. Termetes, hatalmas, akár egy gránátos. Fekete a haja, szeme akár az éjszaka, fehér a foga, mint a gyöngy. Özvegy. Sok mosolynak, könynek s 10 éles körömnek a tulajdo-

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG.

Mai lapunk 6 oldal.

FJNa00000427

sok, kézmüvesek szerszámai, a földmüvesek háziállatai, a szegény ember megélhetésének legszükségesebb eszközei és feltételei. Nem foglalható le a napszám, ha ez csak a megélhetés igényeit elégíti ki.

Ideje volt már egyszer, hogy a földönfutóvá, szolgává lett népet kivegyük a felhizott pénzemberek kezei közül. A pénzintézetek, a zsidó spekuláncia akkora rombolást idézett elő a nép anyagi helyzetében, hogy azt soha sem fogja kiheverni. Az ősi juss, az apai ház, a kenyértermő föld, a független megélhetés, a gondtalan élet uszott el a mások élelmes kapzsiságán. Csak évenkint is mennyi kisbirtok ment tönkre, mert a végrehajtási törvény kibuvói közt könnyen rátenyerelt a zsidó spekuláncia.

Értettek hozzá, hogy a népet könnyelmű agósság csinálásba hajszolják bele s értették azt is, hogyan kell a nyomorból bőven fizető vámot szedni. Egész vidékek mentek így tönkre. A falu életét, hol a magyarnak a maga őserejében maradt fenn teljesen kiforgatták valójából. A régi megszokott életrend, gondtalan, derüs életfelfogás, a megélhetés nehéz aggodalmába, az élet gondjaiba fulladt.

Ha a falu pusztulásának okait keressük, egyszerü szatócs boltokban akadunk az első adatokra. A beszármazott zsidó boltos már kora reggelen künn sürög-forog szurtos boltja ajtajában, egy pohár pálinkára hivja be a munkára sietőket. Hízelgő szó, meg a magyar ember átkozott torka adósságot testál a kis keresetre, az ősi házra, az apai jussra, a kenyértermő földre. A végrehajtó dobja adja hirül egy-egy család vagyoni életének bukását és azt, hogy az elkótyavetyélt családi vagyon a zsidóra szállott. A 60-as évek uzsorás kamatai a legszebb birtokokat játszották idegen kézre. És az átkos végrehajtási törvény szolgáltatta ki a népet, az élő magyarságot, a pusztulásnak...

Az uj végrehajtási törvény betömi a régi, elavult törvény réseit, s megmenti azt, ami még el nem veszett. Az igazabb, azt, ami még el nem veszett. Az igazabb, a keresztényibb szellem uj erőre kapását látjuk megalkotásában. Günther miniszter a parlamentben is megizmosodott keresztény szellem nyomása alatt terjesztette elő.

Ebben az irányban még sokat várunk!

Szent György közkórház.

Most jutott kezünhöz dr. *Révy* Ferenc igazgatófőorvosnak 1907. évi jelentése a Szt. György közkórházról.

Az igazgatónak a beteg emberiség iránt érzett rokonszenve, a kórház tekintéiyének emelésére irányuló buzgalma megadja a diagnozist; most nem annyira a betegről, mint inkább a betegházról állapitja meg a bajt, orvosságot ajánl, jóleső elismeréssel nyilatkozik az egészséges szervek működéséről, a kórházat felkaroló nemes szivek nagylelkűségéről.

Az évi jelentés dióhéjban a következő:

1906 végén ápolásban maradt	113 férfi,	58 nő.	
1907-ben felvétetett . .	1193 f.	660 nő	= 1853.
Ápoltatott	1306 f.	718 nő	= 2024.
Ezekből gyógyult . . .	913 f.	457 nő	= 1370.
Javult	111 f.	85 nő	= 196.
Ezekből gyógyulatlan .	104 f.	49 nő	= 153.
Meghalt	105 f.	66 nő	= 171.
S igy évi fogyaték . .	1233 f.	657 nő	= 1890.

Az elhaltak közül 70 éves koron tul volt 40. Az év végével visszamaradt 73 férfi, 61 nő, összesen 134.

Az imént kitüntetett és ápolt betegek közül belgyógyászati bántalmakban szenvedett 1389, sebészetiben 635, szemészetiben 58, szülészeti és nőgyógyászati bajokban 106, elmebeteg 74. A kórházban végzett műtétek száma 413, a megelőző évben 359 volt, tehát a növekedés 54.

A betegek számarányához s a betegségek előidéző okához füzött magyarázat bepillantást enged a kórház belső életébe. Különösen két megszivlelendő szociális mozzanat kerül benne felszinre.

1. A szegénygügy rendezetlensége ama gyökér, a honnét felburjánoznak azok a viszás állapotok, melyek a kórház tekintélyét lealacsonyitják és évi kiadását nagyobbitják. A munkaképtelen, teljesen vagyontalan betegektől, „kik továbbra kórházi kezelést nem igényelnek, a szegényebb képező illetőséget legtöbb esetben megtagadni iparkodnak“ vagy nem annyira a beteg, mint inkább a szegény bizonyos megszakitással néha akorra máskor nem akarva a kórház nyakába szakad.

Szerintünk azok a sok felesleges nagyuri nyugdijak ezen dologképtelen vagyontalanokra jobban ráillenének. Megtalálnák megfelelő helyüket, mert nemcsak *nyugalmat* adnának, hanem könnyeket is száritanának fel, s nem a társadalom romlására, hanem felvirágoztatására szolgálnának.

2. Éles, ügyes késsel kezdi boncolgatni a rodhadt sebet a bajt a kórház személyzetén is. A betegek legnagyobb része a társadalom alsó elzüllőtt osztály aból kerül ki. Az alkoholismus az a veszélyes ellenség, mely őt megnyergeli s a kórházba hajtja. A bizonyitás egyszerü s világos: Az alkoholizmus elgyengiti a szervezetet, fogékonnyá lesz a betegségek iránt, dologtalanná tesz, az áldozat elzüllik, nem képes magát ruházni, már pedig ott könnyű a betegségnek az ellenségnek, győzni hol az ellenfél gyenge s nincs fegyvere. Az ügyesen össze állitott recept: Az alkoholista-csavargóknak dolgozó házakban való elhelyezése hol annyit megkereshetnek, amennyi eltartásukra elégséges s igy társadalom megszabadul élő, de rothadt tagjaitól.

Az igazgató tovább megy: „Szigoru rendszabályokkal és következetességgel kellene az alkoholismust és csavargást megfékzni.“ Ezt hiszszük a szt. György kórház-élettapasztalatokban gazdag igazgatója azokra a „becsali csárdákra“ gondol, melyek a testet, lelket megölő mérget kotyvasztják s teszik állattá az embert; ezeknek a nyakára szeretné huzni a kötelet, különösen vasár-s ünnepnapokon a korcsmák bezárására

---

nosa s egy olyan nyelvnek, a mely elől boldogult első férje immáron a pihenő álmok csendes birodalmába vonult, Tavaly nagy alkuban voltunk vele. Illetőleg nem én, hanem Miska barátom. a kire minden kényes dolgunkat biztuk. Egy kissé borsosan számitott ő nagysága s ezt a mi Miskánknak kellett megreperálni. Megvárta ő nagyságánál az ihletés pillanatát, a mikor épen boldogult férjéről emlékezett.

— No most vagy soha! — mondta a Miska és igyekezett lágyitani a szivét a kontó erányában.

No iszen, lett haddelhadd. Ő nagysága a csöndes tremolóból egyszerre a recsegő öreg trombita és ágyudörgés hangulatába esett s olyan zivatart rögtönzött, hogy Miska barátom összetett kezekkel kezdte kérni: inkább dobja ki az egész kompániát, (igérte is), fizettessen velük mégegyszer annyit, csak őt engedje kereket oldani a nagy tenger irányában. Erre aztán lecsillapult a madám s mosolygott, mint a haragos felhők mögül a hold.

(Bocsánat, hogy ezt az epizódot ide beszöttem, de a talián természetet akartam vele egy mozaikban jellemezni. Egyébként házatlan és nőtelen utitársainknak lelkesülten ajánlottuk, hogy bilincseljék a sziveiket a szerelem rózsaláncaival ő nagyságához, a madámhoz, s e szerint nősek és házasak is lesznek, de nem állottak kötélnek. Ugy gondolták, hogy kár volna annak a sorsában osztozni, a ki a madám kedveskedései elől immáron a sir nyugalmába menekült.)

A vacsora készült. A hölgyek sürögtek-forogtak. A kis Sz.-né ugy lebegett köztünk, mint egy szárnytalan angyal. Az illat után indulva, mi is be-betöttük az orrunkat, sőt fehér kötényt is kötöttünk, hogy közelebbről lássuk: álom-e, vagy valóság, és hogy elég iészen-e a paprika majd belé?

A talián szolgálóleányok, akik a főzésnél segitettek, váltig mondták és kézzel-lábbal mutogatták, mikor a tömérdek piros paprikát pazarolni látták, hogy kifogja égetni véges-végig a gyomrunkat. Mi azonban nem ijedtünk meg az ő mumusuktól, hanem kimentünk a Rivára, néztük a Canal granden föl-levonuló embertömeget s szerettük volna bekiáltani minden vaporetto utasainak fülébe: ma a magyaroknak ünnepük van, paprikást esznek burgonyával, s az a paprikás nem talián módra, meg borssal, hanem igazi magyarosan lesz elkészitve.

Aztán eljött a várva-várt pillanat. Megteritettek. Óriási őszibaraczkok, ökölnyi fügék, mosolygó cseresznyék, sőt óriási virágbokréták diszes testőrségétől övezetten kacsintott, párolgott, illatozott felénk vágyaink az időszerinti netovábbja, a paprikás. A madámot kiváló helyen, a háziasszony jobbján tiszteltük meg. Nagyon soká szabódott. Sok dolgát hozta fel kifogásnak, pedig tudtuk, hogy féltette a kis gyomrát a paprikástól. Mi azonban nem engedtünk neki s kényszeritettük a magyar vendégszeretet élvezésére. Egy kis ármány ugyan itt is béle játszott a barátságba. Kölcsönösnek akartuk a szivességet. Ő nagysága ugyanis egy nagyszerű meglepetéssel kecsegtetett bennünket. Megigérte ugyanis, hogy egy fölséges konfekttel fog nekünk kedveskedni. Kirántott tökvirággal. Tótágast állott az eszünk, mikor ezt a szörnyű csodát elgondoltuk. Tudtuk, hogy meg kell ennünk, ha belehalunk is, mert ő nagysága ezt oly lelkesedéssel, szinte ódai hangulatban emlegette, mint mi itthon a töltött káposztát. A hölgyek pedig örök haragot jelentettek, ha akár a gyomrunk nyugalma árán is, de nem járunk a signora kedvében.

Hogy a paprikás kitünő volt, az képzelhető. Hogy kiki tehetsége szerint raktározott belőle, az bizonyos. Hogy a vörös bor bőven csuszott rája, hogy a pompás gyümölcsöknek, sajtoknak gyászos vége lett, szintén természetes. De mint a Damokles kardja, függött fejünk felett a tökvirág. Uristen! mit csinálunk mi azzal, különösen a vacsora végén?!

És lám! kár az ördögöt a falra festeni. A ki nem próbálta, el se hiszi, hogy a kirántott tökvirág igen kellemes eledel. Olyan, mint a finom forgácsfánk. Pláne finom palacsintatésztában kisütve, jól megcukrozva, egészen kellemes volt. Akár hiszik, akár nem, mindannyian legalább háromszor vettünk belőle. Mindenesetre többször, mint a signora a mi paprikásunkból.

Hanem a nagy vacsorának fura vége lett. 10 óra tájban már szük lett a világ, forró a levegő. Nem birtuk a falak közelségét, ki kellett szabadulnunk a friss levegőre. Künn a piazettán harsogott a zene s mi boldog örömmel sétálgattunk a hullámzó tömeg közt. Aztán a tömeg eloszlott. El kellett kisérni a Lidóra menőket s a többi hölgyeket, akik hites társaikat a frakkszeszlinél fogva óva intették a Giacomuzzi társaságától. Előbb azonban egy pompás éjjeli zene adódott a Canale granden, a madame Savoye házánál. A taliánok karéjba állva hallgatták a csudálatosan szép nóták édes bus, tüzes zöngését. A hold tele arccal bámult a tengerbe s millió tükröt csillogtatva, mesébe illő gyönyörrel élvezte a mi nótáinkat. Az ablakok kinyiltak, pongyola alakok, kiváncsi arcok mosolyogtak s mondogatták, hogy ilyen szépet csakugyan nem tudtak ám produkálni a taliánok.

Aztán jött az igazi Giacomuzzi, (olv. Dsakomuci). Ez t. i. egy pompás borméré, ahol minden képzelhető olasz bor kapható a legsze-

FJNa00000428

vonatkozó törvény behozatalával. Mi volnánk bátrak még egy receptet, vagyis a recepbe egy jól ható szert ajánlani: ez a vallás, az erkölcsös nevelés. Az alkoholisták a dolgozó házban szeszt, spirituszt nem kapnának, — nem tikkadhatnának el, eddig sem az tartotta bennük az életet. Ha nem megy a munka, Spiritus kell, qui vivificat, a vallás adta lélekerő, mely életet erőt ad és javít.

Az iszákosság szenvedély, kezet fogott a lélek és test annak gyakorlására, ott kell lenni tehát, a vallásnak és emberi találékonyságnak annak megakadályozásában.

Majd a korház gazdaságáról, felszereléséről nyujt rövid számlát az igazgató; a legnagyobb elismerés hangján emlékszik meg a szt. kereszt-ről nevezett irgalmas nővérekről, *„kik ügykörük és feladatuk megoldásában igazán emberfeletti munkát végeztek.“* Nemcsak a kórház, de az egész kulturális világ nevében köszönetet mond ama nemes sziveknek, kik adományaikkal a szegény betegek szomoru helyzetén enyhiteni iparkodnak.

A betegségek részletes kimutatása, az egyes betegségeknél kitüntetett javulások és gyógyulások mintegy megerősitik, hivatalos pecsétet ütnek a fő-és alorvosok sikeres működésére.

Ez a sikeres működés a biztatás a tiszti személyzetnek a munkára, de legyen ez a vármegye bizalmának — mely ezen kultürintézet létesitésekor oly lelkesen megnyilatkozott — továbra is gyámolitója, fentartója és erősitője.

K.

UJDONSÁGOK.

— **Állatorvosi kinevezés.** A földmivelési miniszter Virág Mór székesfehérvári áll. állatorvost Sárospatakra helyezte át. Helyébe Pauer István székesfejérvári járásorvost nevezte ki. Pauer István helyére pedig Halász István jön Kőszegről.

— **A „Ne temere“ és a tiszteletesek.** A mezőföldi református egyházkerület városunkban tartott ülésén foglalkozott a legutóbbi pápai enciklikával is, a „Ne temere“-vel. Kenessey Miklós gondnok inditványára egyhangulag elhatározta a gyülekezet, hogy *„e törvénysértő a felekezetek közti jóviszony felforgatására vezető enciklika visszavonása érdekében“* a kormánynál tesznek lépéseket. Az ülés egyébb része bennünket nem érdekel, de a pápai enciklika ellen tett kirohanásokra egy-két megjegyzést teszünk. A református gyülés elsősorban is a saját belügyeinek tárgyalására jött össze. Ez természetes. Hogy jut akkor ahhoz, hogy a katholikus egyházhoz tartozó ügyekbe is bele avatkozzék. Az ő „beleavatkozása“ meglehetősen mulatságos; nem csak azért, mert eredménye egyáltalában nem lehet, de azért is, mert erre ő egyáltalában nem *illetékes*. Hogy a káth. egyház mikép intézi az ő egyházi szertartásait, mikép szabja meg a házasság szentségének kiszolgáltatási körülményeit, az neki joga és kötelessége, amibe beleavatkozni sem a kormánynak, sem pedig a református gyülekezetnek jussa nincsen. A református tiszteleteseknek e merészen mulatságos hatvágása a „Ne temere“ értékére és érvényére befolyással nem lesz. De nem utolsó az a naiv biztatgatás sem, amellyel a magyar kormányt sarkalják az enciklika *visszavonása* érdekében. Ez már aztán beszéd! Tudhatná a tiszteletes gyülekezet, még nem vagyunk annyira, hogy a magyar kormány szavára halomra dől a vatikán; meg a magyar kormány sokkal okosabb annál, hogy haszontalan s indokolatlan pufogatásokkal ostromolja meg a pápai széket.

— **Halálozás.** Bogdi Papp Sándor karcagi kir. közjegyző, kir. tanácsos f. hó 21-én Budapesten a Vöröskereszt kórházban elhunyt. Temetése f. hó 24-én volt Karcagon. Neje Lakos Ida, néh Lakos Antal volt helybeli szijgyártó leánya gyászolja az elhunytat.

— **A pápa a plébánosok kötelességeiről.** Abból az alkalomból, hogy Ő szentsége a *Respighi* biboros vezetése alatt megjelent római plébánosok tisztelgését fogadta, hangoztatta a jelenvoltak előtt, hogy ne az legyen az ambiciójuk, hogy nagy alkotásokat létesitsenek, hanem hogy abban a kis körben, melyben élnek, használjanak föl minden eszközt, hogy azt jóvá tegyék. Minél nagyobb a város, annál kisebb terrenumot kell kiválasztani a működésre, de ezt azután alaposan. A nagy ideák elröppennek, de, a jól elvégzett munka megtermi gyümölcseit. Intette őket, hogy segédlelkészeiket is ebben a szellemben tanitsák.

— **A husdrágaság ellen.** Az. elviselhetetlen husdrágaság megszüntetesére országszerte mozgalom indult. Az országos lapok majdnem minden számukban adnak hírt hatósági mészárszékek nyitásáról, amelyek az ország több részében már eredményesen vették fel a harcot a husdrágaság ellen. Nálunk *Kerekes* Lajos dr. h. polgármester gondoskodik a husdrágaság mizériáinak megszüntetéséről. Ha másképpen nem sikerül a husdrágaságnek elejébe vágni, hatósági mészárszéket fognak állittani városunkban is, ugy mint már sok helyütt az országban. A helyettes polgármester most összeiratja a husárakat, a mészárszékek forgalmát, szóval statisztikai adatokban tárja fel a helyzetet s csak ennek elbirálása után lehet kibúvót keresni a magas husárak alól. Az adatok összegyüjtése után értekezletre hivja össze a helyettes polgármester a mészárosokat és henteseket s ha sikerül velük közös megállapodásra jutni a husárak méltányos csökenésében, akkor — nem lesz hatósági mészárszék. Ellenkező esetben igen.

— **A közgyülési határozatok megfellebbezése.** A belügyminiszter elvi jelentőségű határozatot hozott, melyben a határozatok megfellebbezésről intézkedik. Kimondja miniszter, hogy a közgyülési határozatokat ezentul csak egyenként külön-külön, nem pedig együttesen lehet megfellebbezni, a mint ez eddig gyakorlatban volt. Határozatát megküldötte törvényhatóságunknak is.

— **A munkásbiztositó pénztár alapszabályai.** Az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztositó pénztárnak junius 28—29-iki közgyülésén elfogadott *alapszabályait* most hagyja jóvá, csekély módositással az állami munkásbiztositási hivatal. A módositások közül legfontosabb az, mely kimondja, hogy a járulékok csak a tényleges hat munkanap után szedhetők.

— **A nádor-utcai ékszerlopás** elkövetőjének még nem akadt nyomára a rendőrség. Az eddigi nyomozás adatai, amelyek a tettest a közel környezetben sejtették, nem vezettek eredményre. A helyzettel teljesen ismerős egyént gyanusitottak, azonban a felmerült adatok a nyomozást teljesen más irányba terelték. Most a rendőrségi körözö táviratokat küldött szét országszerte, hogy a tolvaj nyomait kutassák fel. És talán nem jut a ligetsori betörő sorsára Kovácsék tolvaja.

Mig a tolvaj valahol a büntető igazságszolgáltatás elől bujdosik, ujabb adatok merülnek fel — az ő személyére is. És itt vissza kell vonnunk előbbi tudósitásunk téves adatát. Azt irtuk, hogy a tolvaj csak „működvelő“ tolvaj volt, akinek egyébb is állott volna a tolvajlásban rendelkezésére, azonban megelégedett néhány összekapkodott tárggyal. A tolvaj valóságos tolvaj volt, aki bizony a lehetőség szerint megrakodva illant tova a kifosztott lakásból. A multkor jelzett 720 korona értékű ékszereken felül a pusztulásnak egyéb jelei is mutatkoznak. Még 600 korona kár esett a jelzetten kívül. Tolvájkezek közé jutott még egy brilliáns kövekkel kirakott nyakék s egy brilliáns szilánkokkal ékesitett gyürü. Bizunk benne, hogy a sok bün nem szárad megtorlatlanul a tolvaj lelkén.

— **Esztergom vármegye** határait meg fogják nagyobbitani. Az ország legkisebb vármegyéje Pest-Pilis-Solt Kis-Kun megyéből és Hont megyéből fog kapni területet. Pestmegyéből a pomázi valamint a biai járás egy része, Hontmegyéből pedig az egész szobi járás át fog vétetni az esztergomegyei törvényhatóság területébe. A tervezetből kitünik, hogy a régi Pilismegye egy részét is Esztergom vármegyéhez csatolják. Így Esztergom vármegye területébe fog eseni, még

---

lidébbtől a legvadabbig, a marsala, vermouth, ciprusi, lacrima Christi stb. stb. kis poharakban, de sokszor. Szokásom szerint megszóktem. De a javát mégis végigélveztem. Két-három óra lehetett. Javában hadakoztam a szunyogokkal, mikor egyszerre a messze távolból egy érzelmes andalitó nóta szivet zsongitó akkordjai ringattak ábrándokba:

Likliklik klikliklik
Klikas a zistállóm teleeje . . .

A nóta akkordjai mindig erőteljesebben recsegtek,szinte hallottam, mint hallgáttak el a többi nótázó, lármázó taliánok, mikor ennek a klaszszikus szépségü dalnak erőteljes zenéje a szivükbe nyilallott. Aztán a: *„Nyisd ki babám a zajtót“* czimü remekmű következett, mikor a kapun beérvé, a lépcsőkön fölrobogva, csekély szobácskám ajtajánál megállapodtak. Önként nyitottam nekik ajtót, tudván, hogy ugyis benyomják, ha az alvót szimulálom. Körülvették nyoszolyámat s kegyetlenül keserü humorral leckéztettek meg gyáva megfutamodásomért s a testvéries barátság ékes palántáinak ily hűtelen öntözgetéséért. S hogy igazságos haragjuknak kifejezést adjanak, kihuztak az ágyból, alaposan mögvertek, aztán összecsókolóztunk s hűséget esküdtünk egymásnak s miután meghallgattuk az alföldi juhász legény keserün szóló melódiáit, egy félórai csendháborités után, amelyet az egész háznép odaadó figyelemmel hallgatott, végleges nyugalomra tértünk.

Igy folyt le a nagy magyar vacsora.

De jó volt.

Aztán lassan bucsuzkodtunk.

Egyik emlék a másik után huzódott homályba.

Válni kellett. Bejártuk utoljára a kedves helyeket. Rendeztünk egy disz-bucsufürdést. Lefényképeztette magát az egész társaság fürdői hangulatban. Aztán sürü könnyeket ontva, bucsuzkodni kezdtünk. Elbucsuztunk a signorina Girarditól. A társaság tagjai összegyülek minden irányból, hogy még egy forró kézszoritást váltsanak velünk. Aztán kendőiket lobogtatva, könnyek közt néztek, mint lebeg tova velünk a gondola a Canale granden egész a *Salona*-ig, a magyar-horvát hajóstársaság legszebb, legelegánsabb és legkényelmesebb hajójáig. 8 órakor keserveset bugott a hajó, visszhangot verve a San Marco ivei, Venezia kopott, klasszikus emlékü falai közt. Mi a hajó korlatjára támaszkodva, csodálva, elragadtatva, szomoruan is, vidámán is, keseregve is, néztük, csodáltuk a tünderi látványt, a hold fénye mellett mesévé alakuló bájos Veneziát.

Isten veled Venezia! bella, graziosa, molto bella, molto graziosa Venezia!

A revederci!

Majd jövőre talán ujra viszont látjuk egymást. De akkor elég lesz egy hét. Annyit élvez a magyar gyomor, a többi már csak taliánnak való! A tengeri fürdő jóságát soha feledni nem lehet.

Aztán lementünk a hajó szalonba, fogtunk egy negyediket s kergettük a pagátot, a hogy tudnunk adatott. Mikor a pénzüket elnyertem, pihenni tértünk. Azaz dehogyis pihenni. A tele hold oly tünderi panorámákat festett a tenger sima tükrére, oly kedves szelidséggel őrizgette szelid fényes báránykáit, hogy nem tudtunk megválni tőle.

Alig feküdtünk le, már reánk köszöntött a reggel. A szolga fölvert bennünket.

Fiumében voltunk.

Bíkkel Ferenc.

FJNa00000429

Tinnye és Piliscsaba is. A Duna két partján Nagymaros és Visegrád szintén Esztergom vármegyéhez lesz csatolva. A megyék kikerekitésének kérdésében magasabb politikai és közigazgatási szempontok voltak mérvadók.

— **Nagy szerencse.** Schmidegg Vilmos szabómester csak néhány évvel költözködött el Nádor-utcai lakásáról Budapestre, hol megtakaritott pénzecskéjéből éldegélt, mint magánzó. Élete nyugodt öreg napjait nagy szerencse boldogitotta meg. Kétezer 100000 koronát nyert egy csapásra a sorsjegyen. De keveseknek hoz ilyen örömet a sorsjegyvásárlók szerencseházának fortuna kereke!

— **Jubileumi népzarándoklat Lourdesba.** Az Egyházmegyei Főhatóság engedélyével vezeti őt. Sipos Ágoston s. lelkész. (Budapest, IX. Bakács-ér 13., plébánia.) — Árak: II. osztály 250 korona. III. osztály 140 korona. — Indulás Budapestről 1908. augusztus hó 30-án. Jelentkezni lehet 1908. augusztus hó 15-ig. Részletes programmok kaphatók fenti vezetőnél.

— **Halálozás.** Özv. Hatlé Antalné Horváth István-utcai lakos 23-án elhunyt. Temetése tegnap d. u. 5 órakor volt.

— **Gyermekelőadás a Moziban.** Fekete Géza, a vasárnap Alba-Mozgóképszinház igazgató-tulajdonosa kedves ujitást hozott be. Ugyanis vasárnaponként délután 5 órakor gyermekelőadást rendez, tanulságos, teljes műsorral. — Belépődij minden helyre 20 fillér.

— **Verengző apa.** Szomoru eset hirét kapjuk Gárdonyból, ahol egy gazdaember kaszájával levágta a fiát. A borzalmas tett hőse Ünnep József, áldozata pedig Ünnep János. Mind ketten aratásról jöttek hazafelé és heves szóváltásban keverettek. Ünnep József égtelen haragra lobbant, lekapta válláról a kaszát, s azzal óriási sebet ejtett fiának fején és derekán. A szerencsétlen legénynek az arra járók siettek segitségére; ugy, ahogy elkötözvén sebelt, körorvosért futottak.

Dubasevits Jenő dr. körorvos gondos ápolás alá vette a sulyosan sebesült legényt, aki alig heveri ki a szörnyü sebeket.

Ez immár a harmadik rémtett, a mely szerencsétlen hirnévre vergődő vármegyénkbe történt rövid két hónapon belül. Idők jele!

— **Fiu-internátus Székesfehérvárott.** Már ötödik éve működik áldásos eredménnyel a középiskolai Szent-Imre-konviktus, a katholikus magyar ifjuság valláserkölcsös, hazafias, tudományos nevelése terén. Akik tudják, mennyi rút veszedelemnek lehet zsákmánya az ifju harmatos lelke, ha a családi körből távozva, kellő felügyelet nélkül él, azok tudják mérlegelni, mily megbecsülhetetlen szolgálatot tesz egy ilyen intézmény a nevelés ügyének. — A Szent-Imre-konviktusban (nagy udvar, játszótér és park) 32—35 növendék kap teljes ellátást évi 700 koronáért. Az intézet élén egy igazgató és egy praefektus áll. Részletes fölvilágositással szivesen szolgál az intézet igazgatósága. (Székesfehérvár, Széchenyi-utca.)

— **Sötétben.** Juhász Károly bérkocsissal még a mult hónapban történt: hogy éjszaka 12 órakor a Deák Ferenc utcában neki hajtott Korn Adolf bérkocsisnak. Az összeütközés következtében a Korn Adolf kocsijából kiestek a benne ülők és könnyebb sérülést szenvedtek. Ugyanekkor Korn kocsijának a lámpája szilánkokra zuzódott. A rendőrség kétnapi elzárással és 40 korona pénzbirsággal büntette Juhászt, a ki ezenfelül köteles megteritteni Korn Adolf kárát is.

— **Szenteld meg a vasárnapot.** Orosz József urhidai lakost, aki a vasárnapi szentmisére siető hivek megbotránkozására vasárnap délelőtt a templom mellett szénát szállitott, ünnepsértés miatt följelentették.

— **A moadatlan beszédért.** Az Inotához tartozó Kétipusztán követ fejtettek pénteken. Munka végeztével a munkások egy kicsinyt bemásztak a korcsmába, aztán hazafelé mentek. Utközben, Tóth András vasúti őr házánál az egyik munkás, Farkas Ferenc boros fejjel valami trágár szót kiáltott oda Tóth András leányának. A haragra lobbant apa a keze ügyében levő sinigazitó kalapáccsal ugy vágta arcon Farkast, hogy az eszméletlenül összeesett. Farkast a társai hazaszállitották; Tóth András ellen pedig sulyos testisértés czimén meginditották az eljárást.

— **Kimutatás** a jótékony nőegylet saját pénztára javára, 1908. május hóban eszközölt általános gyüjtésről: (Folytatás.)

1 koronát adományoztak: Bruzsa Józsefné, Binderné, Berger Gyula, Bacsinszky Zsigmondné, Bodó Károlyné, Berényi Mórné, Burg Hermanné, Bandl, Bendi Istvánné, Belepotoczky Józsefné, Balog Mária, Balog Ferenc, Csikesz Jánosné, Csilléry Józsefné, Csipkés Gyuláné, Csikós Endréné, Csipkés Gyuláné, Denkovits János, Deák Ferencné, özv. Deutsch Hermanné, Deák Béláné, Dienes Lajosné, Deési Györgyné, Debreczéni József, Deák Pál, Eckstein Józsefné, Emhecht Jánosné, Finta Imre, Flaskár Józsefné, Farkasné, Falvayné, Fürst Aladárné, Friedmann Bernátné, Frankl Lipótné, Ferencz Gyuláné, Füzy Mártonné, Fáncsi Endre, Gabravits Mihályné, Gebauer Jánosné, Gutrung Jánosné, Gálambos Istvánné, Gardos Aladárné, Grossinger R.-né, Grabowszky, Gyurkovits Alajos, Grossmann, Görci Ottóné, Grócz Kálmánné, Görög Kálmánné, Galluszni, Hoffmann Ignácné, Hegedüs István, Havranek Ignác, özv. Horváth Lászlóné, dr. Horváth Gyuláné, dr. Holly Gézáné, özv. Hoffmann Alajosné, Heller N., Héjj Erzsi, Horváth Imréné, H., Hang Mária, Horváth Sándorné, özv. Halasi Ferencné, Hantosi Kiss Mihály, Hattyuffyné, Hein Márton, Horváth Gyuláné, Hermann Károlyné, Héjj Józsefné, Herendiné, Havas Gézáné, Harrisch Gyuláné, Hauszher Irén, Horváth Mihályné, Havasné, Illés József, Illés Antalné, Imréné, Jávor család, Jámbor Zsigmondné, Juhászné, Juth Istvánné, Jávorszky Ferencné, dr. Jakab Lászlóné, Konrád Kálmánné, özv. Knitlhoffer Józsefné, Kammel Józsefné, Kovács Mihályné, Knittelhoffer Jánosné, Kováts Ferencné, Kőrösy Gyuláné, Konisch Antalné, Karády Lajosné, Kiss Imréné, özv. Kaiser Pálné, Krausz Mórné, Katics Gyuláné, Kovács Imréné, Kunszt János, Kunszt András, Kiss Istvánné, Kálmán Lászlóné, Krachler Józsefné, Kovács György, Kralovitzné, Keresztes, Keresztes Szidi, Kolmann Jánosné, Kelemen Gyuláné, özv. Klein Adolfné, Komáromi Farkas, Kunczené, Kostyelik Józsefné, Kluge Ferencné, Krammer Antalné, özv. Krammer Pálné, Ketskés Elekné, Koháry József, Káldorné, Kovács Miklósné, Koch Mari, özv. Knazovitzky Istvánné, Kunkler, Lits Ferenc, Lukácsi Antalné, Laczafi Jenőné, Lanzerits, ifj. Latzkovits, Löriczené, L. P., Leindörferné, László L. Istvánné, Lauschmann Márta, Lambert Vilmosné, Lambrecht Ferencné, Latzkovits Miklósné, Laufenauer nővérek, Mina Alajosné, Mészöly Ferenc, özv. Mirth Ferencné, Magyaródy József, Mohos Béláné, özv. Máté Pálné, Major József, Mészöly Mihály, Márky Istvánné, Miklós Gézáné, Mészáros Józsefné, Mayer Ferencné, özv. Mattauschné, özv. Mutlerné, Moeric Smith, ifj. Moharos Sándor, Márkus Józsefné, Metykó Károlyné, özv. Marschall Nándorné, Maron István, Mészöly Mihályné. (Vége köv.)

Eladó szőlő. A Maroshegyen, a kápolna mellett egy 5 oktályos szőlő minden órán eladó. Tudakozódni lehet Széchényi-utca 32. sz. a.

— **Uborkaszenzációk.** Méltóztassék tudomásul venni: Sági Jánosné született Bozsák Zsuzsanna pákozdi lakos följelentete a járásbiróságnál 2 drb. tyuknak 4 korona értékben való eltulajdonitásáért; továbbá Sóly Jánosnét Kresz Erzsébett polgárdi csavargónőt többrendbeli ruháknak ellopása miatt körözik.

— **Ismeretlen tolvaj.** A csendőrség egy középermuttó 20—21 évesnek látzó, flatalembert keres, aki a sárszentágotai templom perselyét föltörte aztán Nagy Sándor sárkereszturi lakosnak ellopta az arany karikagyűrűjét.

— **Hirek a rendőrségről.** Szabadi Pál helybeli gyümölcsárus még mult hóban reggel 5 órakor tehát tiltott időben vidékiektől a Simor-utcában gyümölcsöt vásárolt, és e mellett a vevőkkel gorombáskodott is. A kihágási ügyosztály 20 kor. pénzbüntetésre, nem fizetés esetén 2 napi rendőri elzárásra itélte.

Özv. Kocsis Józsefné helybeli sertéskereskedő a sertésvész dacára tiltott helyen 2 drb. hizót árusitott szabálytalan marhalevéllel. 250 korona pénzbüntetésre, nem fizetés esetén 13 napi elzárásra itéltetetett, ezenkivül mert hasonló cseleményekért többször büntetve is volt, sertéskereskedéstől is eltiltották.

— **A biztositott buza.** Flóris József kulcspusztai lakos, látván, hogy a buzatermése nem jól tölti meg a ládafiát bankóval, fogta magát, éjszaka fölgyujtotta a bebiztositott buzát. A remélt summa azonban mégsem ütötte a markát, mert rábizonyulván a turpisság, még ő kerül a bajba törvény elé.

Mr. Charles Lyon, ki tizenegy éven át Prof. dr. Árkövy (fogorvos) asszisztense volt, minden szombaton rendel a „Magyar Király" szállodában.

— **Végzetes villámcsapás.** Bodajkon és környékén hatalmas zivatar volt a napokban. A dühöngő förgetegnek szánalomra méltó áldozata lett a mecsérpusztai juhász, a ki 200 juhból álló nyáját nem tudta idején beterelni az akólba. A vihar künnlepte a pásztort, a ki egy óriási villámcsapás kivégezte a juhászt is, a nyáját is. Másnap egy megszenesedett holttestet és kétszáz élettelen hullát találtak a munkára sietők. A juhászt a nagy részvét mellett temették el.

— **Kislángi legények.** Bukor István, Horváth István, Horváth Mihály, Horváth János meg még egy Horváth István a lobti pusztán egyesült erővel elverték László István kislángi lakost. Mégis csak szép a testvéri egyetértés!

Piaci árak. Buza 23.20—23—40, rozs 18.20—18.40, árpa 14.20—14.80, zab 16.—16.20, tengeri 16 korona.

Husárak. Marhahus I. rendü 1.60 k., II. rendü 1.44 korona. Sertésszalonna füstölt 1.60 k., friss 1.36 k.

Levél a Vág mellől.

II.

Alig van még egy része szép Magyarországnak, mely annyira bővében volna a középkorba messze visszanyuló legendáknak, regényes szálakkal át meg átszőtt történeteknek, mint a Vágvölgye. Nem csoda. Pár kilométernyi távolságban sürü egymásutánban tünnek fel a festőibbnél festőibb várromok, szeszélyes sziklaalakulások, melyek mindegyikének meg van a maga érdekes története. Mindjárt Trencsénmegye alsó szélén köszönti az utast Beczkó vagy Bolondócz vára, melyet a hires Stibor vajda az ő kedves udvari bolondjáról nevezett el Beczkónak; feljebb a Vág jobb partján állanak a régi, 13-ik században alapitott szkalai (Szkalka) benédekrendi apátság romjai. E helyen élt egy barlangban még szent István király korában szent Benedek remete és vértanu (a nyitrai egyházmegye egyik védőszentje), kit rablók öltek meg s holttestét sasok védelmezték a vadállatok ellen. A tiszteletére épitett kis kápolnába nagy bizalommal járnak imádkozni a trencsénmegyei leányok, kik nem akarnak pártában maradni (ugyan melyik akar?) és mint mondják, jó eredménnyel, mert a csodatevő szent igen jó vőlegényszerző. (De jó lenne, ha minden megyének lenne egy-egy ilyen jóakarója!)

Csák Máté fészke, a hires trencséni vár, az ő 70 méternél mélyebb kutjáról nevezetes, melyet egy flatal török nemes ásott a kemény sziklába. A titáni munka jutalma a szépséges Fatime, a kutásó török menyasszonya volt, kit Szapolyay ejtett foglyul az egyik csatában.

S aztán jön egyik vár, a másik után, Lednicztől a podhrágyi váron át fel egész Sztrecsnóig. Ha az ember ezeknek a története iránt érdeklődik, rendesen a stereotip választ kapja: rablólovagvár, egykori tulajdonosai abból éltek, hogy a Morvaországból, Szilézsiából lefelé igyekvő utasokat, kereskedőket megtámadták, kifosztották, sokszor meg is ölték. Az enyém-tied övé fogalma ezeknél az uraknál meglehetősen gyengén volt kifejlődve. Mikor az ember ezeket a történeteket hallja, bizonyos jóleső lélki nyugalom tölti el, hogy nem koronás cimerrel ékesitett ágyban született. Nem egy, ma is fennálló mágnás családunk ősei üztek abban a korban olyan foglalkozást, melyért ma illava lenne a jól megérdemelt elismerés.

No de nem akarok tovább letarolt réten

FJNa00000430

kaszálni; Jókai, Mikszáth mindeme dolgokat nagyobbrészt megirták már az ő örökbecsü munkáikban. Legujabban, épen a legutóbbi napokban, Krasznyánszky Károly trencséni piarista tanár állitotta össze a trencsénmegyei várak történetj adatait.

*

A régi, nagynevü családok ősi birtokában ma jórészt idegenek ülnek. Az Illésházyak, Thurzók, Aspremontok helyett a Popperek, Singerek, Schlésingerek, Schreiberek neveivel találkozunk. Az utóbbi osztrák keresztény család, potom áron vette meg a nagykiterjedésü Skrbenszky birtokot, mely hajdan a Rákóczy-Aspremont család tulajdonát képezte. Ahol pár száz évvel ezelőtt hercegek, grófok, fejedelmek parancsoltak, kékvérű kisasszonyok hallgatták udvarlóik édes beszédjét, álmodoztak szerelemről, boldogságról, ott ma a lednici üveggyár gépei zakatolnak; a harci paripák nyeritése helyett automobil pöfög s a régi nagyidők emléke mindössze az a néhány emlékkő ott a park sürüjében, melyet egy-egy „tristissima filia" állitott az ő szeretett atyjának „genitori optimo", vagy „maestissimus maritus" „dilectae uxori, genitea Batthányi". Sic transit gloria numdi! Hanem ezek mellett ott van már az uj birtokos fényes mauzoleuma, mely néma csendben is hangosan hirdeti azt, amivel a hires Massilon XIV. Lajos francia király felett mondott halotti beszédét kezdte: „Senki sem nagy, csak az Isten". Jön a szellő,hoz egy kis port s eltemeti a Schreibereket, Poppereket, Wahrmannokat csak ugy, mint a Rákócziakat. S igy van ez jól.

*

A mult napi nagy esőzések következtében nemcsak a krumpli készül rothadni Trencsénmegyében, de a Vág is annyira megdagadt, hogy pompás alkalmam nyilt ezt a szeszélyes, rakoncátlan folyót a maga teljes vadságában láthatni. A máskor simán tovalebbenő habok most felduzzadna, a 40—50 széles meder háromszorosára tágul, az egész Vágmente harsog a vadul vágtató viz robajától. Pompás látvány az elemeknek ezt a harcát a hidról nézni. A szilajan száguldó hullámok óriási erővel rohannak a hidoszlop éles homlokának, mintha kérdeznék, hogy ki az, aki ellenállni merészel az ő erejüknek? Az oszlop pedig áll némán, rendületlenül. A habok haragjukban méternyire tornyosulnak, turják a tajtékot, keresik a szabad utat s a hid tulsó oldalán hatalmas örvényléssel zugnak össze, csak ugy porzik a vizszine. S az a kemény sziklaoszlop csak áll, áll némán, mozdulatlanul. Ha élne, tudom mosolyogna s azt mondaná: te hatalmas, haragos, szilaj Vág, te szegény, tehetetlen, gyámoltalan viz, tudod te, ki vagyok én? Én a technika vivmánya, a te urad, parancsolód, én az — *ember* vagyok!

Fűvekkel, fákkal, kőszikláklkal tehetsz, amit akarsz, de én utadba állok, hajóimmal nyargalok rajtad, gátjaimmal összeszoritlak, hidjaimról kinevetlek téged.

Sokáig hallgattam az est csöndjében ezt a néma beszédet; aztán gondolataimmal elrepülíem a Misisipi partjára, a Nilus kataraktáihoz, a Niagarához, el a tajfúntól felkorbácsolt nagy óceán hullámai fölé s ott láttam mindenütt az *emberi*, kinek a paradicsomban mondatott: *dominamini*, uralkodjál! és megértettem azt a fenséget, azt az erőt, amit Michelangelo az ő Mózesének, ennek az Istentől megvilágositott prófétai lélekkel jövőbe látó nagy embernek az arcára vésett és azt mondottam: szegény materialisták!

*

Multkori levelemben említést tettem arról a temérdek gyümölcsfáról, mely a trencsénmegyei utakat szegélyezi. Nem lenne teljes a kép, ha elfeledkezném arról szép, kedves benyomásról, melyet akkor nyer az ember, ha pár mérföldet végigkocsikáz ezen a mosolygó vidéken. Az utak szélén fel-felbukkan egy-egy szerény fa vagy kőkereszt, melyet a jámbor hivek állitottak odautjelzőnek. Minden utszéli kereszt öt hatalmas hársfa között áll, melyeknek árnyában nem egyszer láttam szegény koldusokat, fáradt vándorokat pihenni.

Gyönyörű szimbolum! Mintha csak azt akarná mondani, hogy az élet göröngyös, poros, tövises országutján törtető embernek a szenvedélyek perzselő, tikkasztó forrósága elől nincs másutt menedéke, mint a — kereszt tövében.

Dornis István.

LEGJOBB CIPŐTISZTITÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentésen el nem zárja, ugy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállitó.

Mindenütt kapható!

Mielőtt szemüv., jutalóg. v. épitési irant intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust. KÖLCSÖN MELLER L. EGYED BUDAPEST, IX., Lónyai-utca 7. Telefon-interuban 40—31.

Schicht szarvas jegyü **szappanát rendkivüli**, kitünő tulajdonságainál fogva előnyösen használhatjuk minden elgondolható mosási célra: személyes használatra, legfinomabb és durva, fehér és szines vászonnemüek mosására, konyhaedények, bútorok, szőnyegek, háziállatok tisztitására stb. stb. A **legjobb kiválasztott nyersanyagokból** lesz előállitva.

Alba Mozgófényképszinház a vásártéren.

Előadás kezdete este fél 9 órakor. Vasárnap és ünnepnap két előadás, este 7 és 9 órakor.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ

CIM-, CIMER-, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ

SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szólid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

FJNa00000431

Anyakönyvi statisztika.

1908. julius hó 18-tól julius hó 25-ig.

Születés. Született: 7 törvényes fiu, 13 leány, 1 törvénytelen fiu, 1 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiu 0, leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 22.

Halálozás. Elhalt: 11 fi, 9 nő; ezekből 7 éven aluli törvényes fiu 6, leány 2, törvénytelen fiu 0, leány 0, 7 éven felüli fi 5, nő 7. Összesen 20.

E szerint a születés a halálozást 2-vel mulja felül.

Meghaltak. Özv. Wienor Miksáné, Mayer Matild, izr. 54 éves, Kossuth-utca 13. — Kováts István r. k. napsz. 38 éves, Sz. György kórház. — Boda János, r. k. 4 éves, Öreg-utca 21. — Tausz Julianna r. k. Malom-utca 39. — Streng Márton napsz. 73 éves, Sz. György kórház. — Fraunhammer Mária r. k. 19 éves, Sz. György kórház. — Gáspár Ilona r. k. 1 napos, áv. munkás-telep. — Frank Balázs r. k. kőmester, 76 éves, Öreg-utca 5. — Németh József r. k. 6 hónapos, Sarló-utca 8. — Özv. Lukács Istvánné, Csonka Zsófia ref. 65 éves, Sz. György kórház. — Fodor Pap István r. k. kisbirtokos 94 éves, Széchenyi-utca 32. — Grim József r. k. 2 éves, Seregélyesi-ut. — Mélits András r. k. 1 hónapos, Olaj-utca 29. — Szabó Anna ref. 1 éves, Felsőmarosi-sor 14. — Özv. Reidl Hermanné, Ganzel Katalin, izr. 66 éves, József-utca 28. — Kis Ignác r. k. 1 napos, Sáctrv-utca 22. — Özv. Dalle Antalné, Strauszz Julianna, r. k. 69 éves, Horváth István-utca 12. — Herczeg Jenő r. k. 15 napos Malom-u. 3. 22. — Ács József, Mórtar Mária, r. k. 46 éves, ideiglenes. — Varga Jánosné, [illegible] segéd, ref. 50 éves, Sz. György kórház.

Kihirdetések:

Sándor István áv. tanyázó, Kert-utca 16 és Nehrer Anna, Fürge-utca 2. — Pap Sándor [illegible] segéd, Budapest [illegible] és Hatofek Mária, Szegfű-utca 6. — Harta [illegible] segédszerszámkészítő és Nehrer Anna, Fürge-utca 2. — Gelnik Ferenc [illegible] és Szigli Róza, József-utca 22. — Tóth [illegible] napszámos, Öreghegy 1045. és Nyák Anna, [illegible].

A perenaszpora legbátekonyabb ellenszere a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

Bordói-por

amint azt ugy a külföldi mint kilenc éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja!** A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!

A **liszharmat** legbiztosabb gyógy- és óvszere a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

Rézkén-por

mely a szőlőt az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok arai Budapesten:

50 kg. zsákban kg.-kint **bordói-por 72 f.**
10 és 5 „ „ „ **bordói-por 76 „**
2 „ „ „ **bordói-por 77 „**

50 kg. zsákban kg.-kint **rézkénpor 45 f.**
10 és 5 „ „ „ **rézkénpor 49 „**
2 „ „ „ **rézkénpor 50 „**

Gyártás korlátlan! Tessék a szükségletet mielőbb **megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezeknél kapható és megrendelhető:

Flits Pál és Fiánál Székesfehérvár.
Kováts Pálnál Székesfehérvár.
Szigethy Testvéreknél Székesfehérvár.
Déri János és Fiánál Ercsi.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyár idényre.

Egy szelvény 3·10 m. hossza teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7 korona
1 szelvény 10 korona
1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, sötétszínű felöltőszövetet, turistaöltönyt, selyemkamgarnt stb. stb. gyári árakon küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az **elánytók**, a melyeket a magánevő élvez, ha szükségletét közvetlen **Siegel-Imhof** cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelemnél is a legszigorúbb friss áruban.

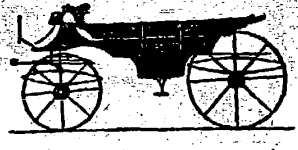

HIRTLING PÁL

KOCSIGYÁRTÓ,

Üzlet: **Tolnai-utca 16.** **Székesfehérvár.** Raktár: **Simor-utca 35.**

A nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész **kocsi raktáromat.** Továbbá ajánlom ujonan berendezett **bognár üzletemet,** készletbe tartok mindennemü hintó és hajtó kocsi korbákat, kerekeket és hozzá tartozó összes **fa részeket** a leggyorsabban és jutányos árban szállitok.

Kovács, bognár és kocsifényező tanulók felvétetnek.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesitése előtt ugy Magyarországon, mint bármely külföldi államban forduljon a

„Szabadalmi Ujság"

szerkesztőségéhez **Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 26.** Kérje a SZABADALMI UJSÁG ingyen mutatványszámát. 1100.

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusitói ezen védjegyről ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusitói ezen védjegyről ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusitanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek **utánzatai.** Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjegygyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÈBE!

HERKULES-MÓTORVÁLLALAT, Budapest, V., Váczi-ut 30.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerübb benzinlokomobiljait, melyek V. ker., Váczi-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerü szerkezet!

Rendkivül csekély benzinfogyasztás!!! — 13—14 éves fiu is kezelheti!!!

Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemben levő mótorokról!

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

FJNa00000432